EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.3.29.
COM(2021) 164 final

2021/0087 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 rendelet alapján a Litván Köztársaságnak nyújtandó ideiglenes támogatásról szóló (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet (a továbbiakban: SURE-rendelet) meghatározza a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarral küzdő, vagy annak komoly veszélyével fenyegetett tagállamoknak nyújtandó uniós pénzügyi támogatás jogi keretét. A SURE keretében nyújtott támogatás elsősorban a csökkentett munkaidős foglalkoztatás vagy a munkavállalók és az önfoglalkoztatók védelmét célzó hasonló intézkedések finanszírozását, és ezáltal a munkanélkülivé válás és a jövedelemkiesés előfordulásának csökkentését, valamint az említettekhez kapcsolódóan bizonyos – különösen a munkahelyeken bevezetett – egészségügyi vonatkozású intézkedések finanszírozását szolgálja.

2020. szeptember 25-én a Tanács pénzügyi támogatást hagyott jóvá Litvánia számára annak érdekében, hogy kiegészítse a Covid19-világjárvány hatásának, valamint a munkavállalókat és önfoglalkoztatókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló nemzeti erőfeszítéseit.

2021. március 11-én Litvánia újabb SURE-rendelet szerinti uniós pénzügyi támogatás iránti kérelmet nyújtott be.

A SURE-rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált a litván hatóságokkal, hogy ellenőrizze a tényleges és tervezett kiadások Covid19-világjárvány miatti hirtelen és nagymértékű növekedését, amely közvetlenül kapcsolódik Litvánia által a Covid19-világjárvány következtében hozott munkaerőpiaci intézkedésekhez. A megnövekedett kiadások, amelyekhez Litvánia további pénzügyi támogatást igényel, az (EU) 2020/1350 tanácsi végrehajtási határozatban említett meglévő intézkedésekhez kapcsolódnak:

a) a munkáltatókat támogató rendszer, amely a becsült bérek fedezésére irányul minden egyes, a leállási időszak által érintett munkavállaló esetében. 2021. január 1-je előtt a munkáltató választhatott, hogy a támogatást a munkabér 70 %-ának, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének megfelelő összegig, vagy a munkabér 90 %-áig (a 60 éves vagy annál idősebb munkavállalók esetében 100 %-ig), de legfeljebb a minimálbér maximális összegéig veszi-e igénybe. 2021. január 1-jétől a munkáltató a munkabér 100 %-ának, de legfeljebb a minimálbér 1,5-szeresének megfelelő támogatást kaphat. A rendszerben részt vevő munkáltatóknak a bértámogatás lejártát követő legalább három hónapig meg kell őrizniük munkavállalóik legalább 50 %-át;

b) a leállási időszak után visszatérő munkavállalókat támogató rendszer, melynek keretében a munkavállalók a munkába való visszatérésüket követő legfeljebb hat hónapig részesülhetnek támogatásban. A támogatás felső határa a munkáltató által végzett gazdasági tevékenységtől függően a minimálbér vagy annak kétszerese, és a visszatérést követő első és második hónapban kifizetett összeg elérheti a munkavállaló munkabérének 100 %-át, a harmadik és negyedik hónapban 50 %-át, az ötödik és hatodik hónapban pedig 30 %-át. Ezek a támogatások az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedésnek tekinthetők, mivel céljuk, hogy jövedelemtámogatást nyújtsanak a munkavállalóknak, és segítsék a meglévő munkaviszonyok fenntartását;

c) az önfoglalkoztatóknak – köztük a legalább négy gazdasági méretegységű mezőgazdasági üzemmel vagy gazdasággal rendelkező, mezőgazdasági

tevékenységet végző önfoglalkoztatóknak – nyújtott juttatások. 2020-ban ez a juttatás 257 EUR-t tett ki, amelyet a karantén és a szükségállapot időszakában, valamint az azt követő két hónapban folyósítottak. 2021-ben a jutatás összege 260 EUR, amelyet a karantén és a szükségállapot időszakában, valamint az azt követő egy hónapban folyósítanak. Az önfoglalkoztatóknak nyújtott juttatás az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedésnek tekinthető, mivel célja, hogy a jövedelemcsökkenéssel vagy -kieséssel szemben védelmet nyújtson az önfoglalkoztatók vagy a munkavállalók hasonló kategóriái számára.

Litvánia benyújtotta a Bizottságnak a megfelelő információkat.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak arra, hogy fogadjon el végrehajtási határozatot a fent említett intézkedések támogatása céljából a SURE-rendelet keretében Litvániának nyújtandó pénzügyi támogatásról.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

E javaslat teljes mértékben összhangban van az alapját képező (EU) 2020/672 tanácsi rendelettel.

E javaslat kiegészít egy másik, a tagállamok számára szükséghelyzet esetén támogatást biztosító uniós jogi eszközt, nevezetesen az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletet (a továbbiakban: 2012/2002/EK rendelet). Március 30-án elfogadták az (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, amely az említett jogi eszközt módosítja abból a célból, hogy annak hatálya kiterjedjen a jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekre, valamint meghatározza a finanszírozásra jogosult konkrét műveleteket.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

E javaslat a jelenlegi Covid19-világjárványra válaszul hozott intézkedések közé tartozik, mint amilyen például a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés, és kiegészíti a foglalkoztatást támogató egyéb eszközöket, így az Európai Szociális Alapot és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot (ESBA)/InvestEU-t. Azáltal, hogy a hitelfelvételt és a hitelnyújtást kihasználva támogatja a tagállamokat a Covid19-járvány sajátos esetében, e javaslat második védelmi vonalat hoz létre a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más hasonló intézkedések finanszírozására, elősegítve a munkahelyek megőrzését, és ezáltal védelmet nyújtva az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség kockázatával szemben.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A szóban forgó eszköz jogalapja az (EU) 2020/672 tanácsi rendelet.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A javaslat a tagállam kérelmén alapul és az európai szolidaritás szellemében ideiglenes hitel formájában uniós pénzügyi támogatást biztosít a Covid19-járvány által érintett tagállamnak. Második védelmi vonalként az ilyen pénzügyi támogatás ideiglenes alapon segítséget nyújt a kormányzatok számára a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és egyéb hasonló intézkedések miatt megnövekedett közkiadásaik fedezéséhez, elősegítve azt, hogy megőrizzék a

munkahelyeket, és ezáltal védelmet nyújtsanak az alkalmazottaknak és az önfoglalkoztatóknak a munkanélküliség és a jövedelemkiesés kockázatával szemben.

A támogatás segíteni fogja az érintett lakosságot, és hozzájárul a Covid19-válság okozta közvetlen társadalmi és gazdasági hatások enyhítéséhez.

- **Arányosság**

A javaslat tiszteletben tartja az arányosság elvét. Nem lépi túl az eszköz kitűzött céljainak eléréséhez szükséges mértéket.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Annak érdekében, hogy a Tanács időben el tudja fogadni a javaslatot, azt rövid idő alatt kellett előkészíteni, ezért nem került sor konzultációra az érdekelt felekkel.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat sürgős jellegére tekintettel nem került sor hatásvizsgálatra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Bizottság számára lehetővé kell tenni a pénzügyi piacokon történő hitelfelvételt azzal a céllal, hogy a szóban forgó forrásokat továbbhitelezze a SURE eszköz keretében pénzügyi támogatást kérő tagállamnak.

A rendszer pénzügyi stabilitásának biztosítása érdekében a tagállami garanciákon kívül egyéb biztosítékok is beépülnek a keretbe, melyek a következők:

- szigorú és konzervatív pénzgazdálkodási megközelítés,
- a hitelportfólió olyan kialakítása, amely korlátozza a koncentrációs kockázatot, az éves kitettséget és az egyes tagállamokkal szembeni túlzott kitettséget, ugyanakkor elegendő forrást biztosít a leginkább rászoruló tagállamok számára, és
- lehetőségek az adósság átütemezésére.

2021/0087 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 rendelet alapján a Litván Köztársaságnak nyújtandó ideiglenes támogatásról szóló (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozásáról szóló, 2020. május 19-i (EU) 2020/672 tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Litvánia 2020. augusztus 7-i kérelmét követően a Tanács 2020. szeptember 25-én 602 310 000 EUR maximális összegig, 15 éves maximális átlagos futamidejű hitel formájában pénzügyi támogatást hagyott jóvá Litvánia számára annak érdekében, hogy kiegészítse a Covid19-világjárvány hatásának, valamint a munkavállalókat és önfoglalkoztatókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló litván nemzeti erőfeszítéseket.

(2) A hitel célja a Litvánia által elfogadott, az (EU) 2020/1350 tanácsi végrehajtási határozatban[2] említett csökkentett munkaidős foglalkoztatás és hasonló intézkedések finanszírozása volt.

(3) A Covid19-világjárvány következtében Litvániában a gazdaságilag aktív népesség jelentős része továbbra sem tudja folytatni tevékenységét. Mindez az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat 3. cikkének a) és b) pontjában ismertetett intézkedésekkel összefüggésben továbbra is a litvániai közkiadások hirtelen és nagymértékű növekedését okozta.

(4) A Covid19-járvány és a Litvánia által a járvány megfékezése érdekében 2020-ban és 2021-ben végrehajtott rendkívüli intézkedések, valamint a járvány társadalmi-gazdasági és egészségügyi következményei drámai hatást gyakoroltak és gyakorolnak továbbra is az államháztartásra. A Bizottság 2020. őszi előrejelzése azzal számolt, hogy Litvánia államháztartási hiánya, illetve államadóssága 2020 végére a bruttó hazai termék (GDP) 8,4 %-a, illetve 47,2 %-a lesz. 2021-ben Litvánia államháztartási hiánya és államadóssága az előrejelzések szerint a GDP 6,0 %-a, illetve 50,7 %-a lesz. A

[1] HL L 159., 2020.5.20., 1. o.

[2] A Tanács (EU) 2020/1350 végrehajtási határozata (2020. szeptember 25.) a Covid19-világjárvány miatt felmerülő szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatok mérséklése érdekében az (EU) 2020/672 rendelet alapján a Litván Köztársaságnak nyújtandó ideiglenes támogatásról (HL L 314., 2020.9.29., 35. o.).

Bizottság 2021. téli időközi előrejelzése szerint Litvánia GDP-je 2021-ben várhatóan 2,2 %-kal fog nőni.

(5) 2021. március 11-én Litvánia további 354 950 000 EUR összegű pénzügyi támogatást kért az Uniótól annak érdekében, hogy a jövőben is kiegészítse a Covid19-világjárvány hatásának, valamint a munkavállalókat és önfoglalkoztatókat érintő társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésére irányuló, 2020-ban és 2021-ben végrehajtott nemzeti erőfeszítéseit. Ez különösen a (6)–(8) preambulumbekezdésben meghatározott intézkedéseket érinti.

(6) Az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozata 3. cikkének a) pontjában említett, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. foglalkoztatási törvénnyel[3] Litvánia támogatási rendszert vezetett be a munkáltatók számára a leállási időszak által érintett munkavállalók becsült bérének fedezésére, a szükségállapot vagy karantén idején nyújtott támogatásként. 2021. január 1-je előtt a munkáltató választhatott, hogy a támogatást a munkabér 70 %-ának, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének megfelelő összegig, vagy a munkabér 90 %-áig (a 60 éves vagy annál idősebb munkavállalók esetében 100 %-ig), de legfeljebb a minimálbér maximális összegéig veszi-e igénybe. 2021. január 1-jétől a munkáltató a munkabér 100 %-ának, de legfeljebb a minimálbér 1,5-szeresének megfelelő támogatást kaphat. A rendszerben részt vevő munkáltatóknak a bértámogatás lejártát követő legalább három hónapig meg kell őrizniük munkavállalóik legalább 50 %-át.

(7) Az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat 3. cikkének a) pontjában említett, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. foglalkoztatási törvény szerint támogatást fizettek ki továbbá a munkavállalók számára a leállási időszak utáni visszatérést követően[4], a visszatérést követő legfeljebb hat hónapon át. A támogatás felső határa a munkáltató által végzett gazdasági tevékenységtől függően a minimálbér vagy annak kétszerese, és a visszatérést követő első és második hónapban kifizetett összeg elérheti a munkavállaló munkabérének 100 %-át, a harmadik és negyedik hónapban 50 %-át, az ötödik és hatodik hónapban pedig 30 %-át. Ezek a támogatások az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedésnek tekinthetők, mivel céljuk az volt, hogy jövedelemtámogatást nyújtsanak a munkavállalóknak, és segítsék a meglévő munkaviszonyok fenntartását.

(8) A hatóságok emellett az önfoglalkoztatóknak – köztük a legalább négy gazdasági méretegységű mezőgazdasági üzemmel vagy gazdasággal rendelkező, mezőgazdasági tevékenységet végző önfoglalkoztatóknak – nyújtott juttatásokat vezettek be az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat 3. cikkének b) pontja szerint. Ezt az intézkedést 2020-ban módosították[5]. 2020-ban ez a juttatás 257 EUR-t tett ki, amelyet a karantén és a szükségállapot időszakában, valamint az azt követő két hónapban folyósítottak. 2021-ben a jutatás összege 260 EUR, amelyet a karantén és a szükségállapot időszakában, valamint az azt követő egy hónapban folyósítanak. Az önfoglalkoztatóknak nyújtott juttatás az (EU) 2020/672 rendeletben említett csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz hasonló intézkedésnek tekinthető, mivel

[3] A 2020. március 17-i XIII-2822. sz. törvénnyel, a 2020. április 7-i XIII-2846. sz. törvénnyel, a 2020. június 4-i XIII-3005. sz. törvénnyel és a 2020. december 23-i XIV-131. sz. törvénnyel módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. foglalkoztatási törvény 41. cikke (2) bekezdésének 1. pontja.

[4] A 2020. május 7-i XIII-2822. sz. törvénnyel és a 2020. június 4-i XIII-3005. sz. törvénnyel módosított, 2016. június 21-i XII-2470. sz. foglalkoztatási törvény 41. cikke (2) bekezdésének 4. pontja.

[5] A 2020. március 17-i XIII-2822. sz. törvénnyel, a 2020. április 7-i XIII-2846. sz. törvénnyel, a 2020. április 30-i XIII-2877. sz. törvénnyel és a 2020. december 3-i XIV-35. sz. törvénnyel módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. foglalkoztatási törvény 5. cikkének (1) bekezdése.

célja, hogy a jövedelemcsökkenéssel vagy -kieséssel szemben védelmet nyújtson az önfoglalkoztatók vagy a munkavállalók hasonló kategóriái számára.

(9) Litvánia teljesíti az (EU) 2020/672 rendelet 3. cikkében a pénzügyi támogatás igénylésére vonatkozóan meghatározott feltételeket. Litvánia megfelelő bizonyítékot nyújtott be a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy a Covid19-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelése érdekében hozott nemzeti intézkedések következtében 2020. február 1. óta a tényleges és tervezett közkiadások 1 101 607 198 EUR-val emelkedtek. Ez hirtelen bekövetkezett és nagymértékű növekedést jelent, mivel olyan, a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó, meglévő nemzeti intézkedések kibővítésére is vonatkozott, amelyek a litvániai vállalkozások és munkaerő jelentős hányadát érintik. Litvánia a kiadások megnövekedett összegéből 144 347 198 EUR-t uniós forrásokból finanszírozott.

(10) Az (EU) 2020/672 rendelet 6. cikkének megfelelően a Bizottság konzultált a litván hatóságokkal, és ellenőrizte a 2021. március 11-i kérelemben említett, csökkentett munkaidős foglalkoztatáshoz és hasonló intézkedésekhez közvetlenül kapcsolódó tényleges és tervezett kiadások hirtelen és nagymértékű növekedését.

(11) Következésképpen pénzügyi támogatást kell nyújtani annak érdekében, hogy Litvánia segítséget kapjon a Covid19-járvány okozta súlyos gazdasági zavarok társadalmi-gazdasági hatásainak kezeléséhez. A Bizottságnak – a nemzeti hatóságokkal szoros együttműködésben – meg kell hoznia a részletek és részfolyósítások futamidejére, nagyságára és rendelkezésre bocsátására vonatkozó döntéseket.

(12) Litvániának és a Bizottságnak figyelembe kell vennie ezt a határozatot az (EU) 2020/672 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodásban.

(13) E határozat nem sértheti az egységes piac működésének torzulásaira vonatkozó bármely, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárás eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikke alapján értesítsék a Bizottságot a potenciális állami támogatás eseteiről.

(14) Litvániának rendszeresen tájékoztatnia kell a Bizottságot a tervezett közkiadások végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság fel tudja mérni, hogy milyen mértékben valósultak meg ezek a kiadások.

(15) A pénzügyi támogatás nyújtására vonatkozó határozat elfogadása során a Tanács – az egyenlő bánásmód, a szolidaritás, az arányosság és az átláthatóság elvének alkalmazása mellett – figyelembe vette Litvánia meglévő és várható szükségleteit, valamint az (EU) 2020/672 rendelet alapján más tagállamok által már benyújtott vagy benyújtani tervezett, pénzügyi támogatás iránti kérelmeket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozat a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az Unió Litvánia rendelkezésére bocsát legfeljebb 957 260 000 EUR összegű hitelt. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.”;

b) az (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az első részletet az (EU) 2020/672 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően kell rendelkezésre bocsátani. Minden további részletet az említett hitelmegállapodás feltételeivel összhangban kell rendelkezésre bocsátani, vagy adott esetben az utóbbihoz fűzött kiegészítés, vagy Litvánia és a Bizottság között létrejött módosított hitelmegállapodás hatálybalépésétől kell függővé tenni.”.

2. A 3. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*3. cikk*

Litvánia a következő intézkedéseket finanszírozhatja:

a) bértámogatás a leállási időszak alatt, a foglalkoztatásról szóló, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. törvény 41. cikke szerint;

b) bértámogatás a leállási időszak után, a foglalkoztatásról szóló, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. törvény 41. cikke szerint;

c) az önfoglalkoztatóknak nyújtott juttatások, a foglalkoztatásról szóló, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. törvény 41. cikke szerint;

d) a mezőgazdaságban tevékenykedő önfoglalkoztatóknak nyújtott juttatások a foglalkoztatásról szóló, 2020-ban módosított 2016. június 21-i XII-2470. sz. törvény 41. cikke szerint.”

3. A 4. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*4. cikk*

(1) Litvánia 2021. március 30-ig, majd azt követően hathavonta tájékoztatja a Bizottságot a tervezett közkiadás végrehajtásáról mindaddig, amíg a tervezett közkiadást teljes mértékben végre nem hajtották.

(2) Amennyiben a 3.cikkben említett intézkedések a tervezett közkiadásokon alapulnak, és az (EU) 2020/1350 végrehajtási határozatot módosító végrehajtási határozat tárgyát képezték, Litvánia az említett határozat elfogadásától számított hat hónapon belül, majd azt követően hathavonta tájékoztatja a Bizottságot a tervezett közkiadás végrehajtásáról mindaddig, amíg a tervezett közkiadást teljes mértékben végre nem hajtották.”

2. cikk

E határozatnak a Litván Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök